

ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๙ กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา และดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสามสิบวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้ง ภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นการติดตามและประเมินผลความสอดคล้อง และความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับพันธกิจซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือไม่ และโครงการพัฒนานั้นประสบความสำเร็จตามกรอบการประเมินผลในระดับใด

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมประชุมเพื่อกำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้

๑.๑ การกำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการ ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา อาจกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้

(๑) ความสอดคล้อง (Relevance) ของยุทธศาสตร์ แผน และกลยุทธ์ที่กำหนด

(๒) ความเพียงพอ (Adequacy) ของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน

(๓) ความก้าวหน้า (Progress) กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน โดยมีการติดตามผล (Monitoring)

(๔) ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้โดยมีการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation)

(๕) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับ (Effect)

(๖) ผลลัพธ์และผลผลิต (Outcome and Output) เป็นการศึกษาประเมินผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม

(๗) การประเมินผลกระทบ เป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด (Overall Effect)

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีก็ได้ โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้องและสามารถวัดความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจะพิจารณา

๑.๒ การกำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการ ในการติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี อาจกำหนดแนวทาง ดังนี้

(๑) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) หรือ การประเมินประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation)

(๒) การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) หรือ การประเมินประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation)

(๓) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

ขั้นตอนที่ ๒ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผล ได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนการดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

ขั้นตอนที่ ๔ รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาและผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาสามปีต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสามสิบวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้ง ภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

ขั้นตอนที่ ๕ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา และโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้

๑.๓ กำหนดแนวทางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การติดตามและประเมินผลมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ทั้งในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล และอาจรวมถึงอำเภอและจังหวัดด้วย เพราะว่าหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล/องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ล้วนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับสิ่งแวดล้อมภายใต้สังคมที่เป็นทั้งระบบเปิดมากกว่าระบบปิดในปัจจุบัน

๑.๓.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการตรวจสอบ ประเมิน และกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น เช่น สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง กฎหมาย สังคม การวิเคราะห์สภาพภายนอกนี้ เป็นการระบุถึงโอกาสและอุปสรรคที่จะต้องดำเนินการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๑.๓.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เป็นการตรวจสอบ ประเมิน และกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพภายในท้องถิ่น ปัจจัยใดเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแสวงหาโอกาสการพัฒนาและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งการติดตามและประเมินผลโดยกำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น

๑) การวิเคราะห์ห่วงโซ่แห่งคุณค่าภายในท้องถิ่น (Value-Chain Analysis) ห่วงโซ่แห่งคุณค่านี้ เป็นการเชื่อมโยงของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ที่สร้างคุณค่าด้านการพัฒนาหลายมิติ

๒) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในตามสายงาน (Scanning Functional Resources) เป็นการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ติดตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อน ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษาฯ เป็นต้น

แบบ ๑ แบบกำกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง : แบบที่ ๑ เป็นแบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจะทำการประเมินและรายงานทุกๆ ครั้งหลังจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ประกาศใช้แผนพัฒนาแล้ว

ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ประเด็นการประเมิน	มี การดำเนินงาน	ไม่มี การดำเนินงาน
ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น		
๑. มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	/	
๒. มีการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	/	
๓. มีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	/	
๔. มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	/	
๕. มีการจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	/	
๖. มีคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น	/	
ส่วนที่ ๒ การจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่น		
๗. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูล	/	
๘. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	/	
๙. มีการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น (SWOT) เพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาท้องถิ่น	/	
๑๐. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น	/	
๑๑. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	/	
๑๒. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	/	
๑๓. มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น	/	
๑๔. มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา	/	
๑๕. มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด	/	
๑๖. มีการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนา	/	
๑๗. มีการจัดทำบัญชีกลุ่มโครงการในแผนพัฒนา	/	
๑๘. มีการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา	/	
๑๙. มีการทบทวนแผนพัฒนาหรือไม่	/	

การวัดและการนำเสนอ

- โดยความถี่ที่ใช้วัด : หลังจากท้องค้การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนเสร็จสมบูรณ์และประกาศใช้
อย่างเป็นทางการ

- เกณฑ์การพิจารณา : พิจารณาจาก มี/ไม่มี การดำเนินการนั้น

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ข้อ ๓๐ (๕) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดว่า ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี และข้อ ๒๙ (๓) กำหนดว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี โดยใช้รูปแบบเชิงพรรณนา ซึ่งสามารถแสดงได้ทั้งการอธิบายเชิงสถิติ รูปภาพ กราฟ ข้อมูลต่างๆ จาก

๑. ใช้แบบสำหรับการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๑) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

(๒) แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) หรือ Scorecard Model ของ Kaplan

& Norton

(๓) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model (RF))

(๔) แบบเชิงเหตุผล (Logical Model) ตัวแบบเชิงเหตุผล หรือ Logical Model

(๕) แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process Performance Measurement

System (PPMS) ระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานหรือ PPMS

(๖) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นหรือ

Problem-Solving Method

(๗) แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Methods)

(๘) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

(๙) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model)

(๑๐) แบบการประเมินตนเอง (Self-assessment Model)

(๑๑) แบบอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบ

ตามข้อ (๑) – (๑๑) หรือเป็นแบบผสมก็ได้

๒. เชิงปริมาณ (Quantity) คุณภาพ (Quality) ผลที่ได้จริงๆ คืออะไร ค่าใช้จ่าย (Cost) เวลา (Time) เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

๓. ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไรหรือราชการได้ประโยชน์อย่างไร
๔. วัดผลนั้นได้จริงหรือไม่ หรือวัดได้เท่าไร (Key Performance Indicators : KPIs)
๕. ผลกระทบ (Impact)

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

- ๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต (เช่นจะทำ สนับสนุน ส่งเสริม ป้องกันอย่างไร เป็นต้น)
- ๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา (รวมถึงองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะ เป็นต้น